

Az ülésnek, az egész előadássorozatnak általános jellemzését legkifejezőbben a KERESZTESI BÉLA által elmondott zárszó foglalta össze:

„Hosszú évek óta ez volt a leglátogatottabb rendezvényünk. A megnyitóra az Akadémia díszterme teljesen megtelt, szép számmal voltak az erkélyen, a földszinten még több résztvevőnek állnia is kellett. A három és fél órán át tartó megnyitó előadásokat nagy figyelemmel hallgatták, láthatóan osztatlan érdeklődést váltottak ki. Megítélhetően jó időben szerveztük a felolvasó ülést, a gyakorlati szakemberek, az oktatók és a kutatók is telve voltak kérdésekkel, problémákkal, melyekre a minisztérium és a FAGOK vezetői határozott konkrét válaszokat adtak. Átfogóan felvázolták a termelés és a kutatás helyzetét és meghatározták a soron levő feladatokat.

A szekcióüléseket a kutatási eredmények bősége jellemezte. Az Egyetem, a Fakutató és az ERTI sok, a termelési feladatokat alátámasztó, a gyakorlatba bevezethető kutatási eredményről adott számot. Ezek is alátámasztották Sali Emil megállapítását, mely szerint a hazai erdészetet és faipart az elért kutatási eredmények alapján fejlesztették, fejlesztik és fogják a jövőben fejleszteni. Jól beváltak a rövid előadások. Ma már kéri a sorból és nem tudja a figyelmet lekötni, aki indokolatlanul túllépi az időt, és nem a lényegre koncentrálna. Nagy látogatottság jellemezte a szekcióüléseket is. Az első nap délután a megnyitó közönsége nagyjából együtt maradt, de a résztvevők kétharmada-fele egész a zárásig kitartott. Ilyenre korábbi rendezvényeinken nem volt példa. Az erdővédelmi szekció számára biztosított terem kicsinek bizonyult.

A szünetekben folyt beszélgetésekből kivehetően az illetékes vezetők és a résztvevők egyaránt úgy ítélték meg, hogy a rendezvény beváltotta a hozzá fűzött reményeket, az erdészeti bizottság és az ágazati kutatások tanácsa a legalkalmasabb szervek ilyen rendezvények szervezésére, szívesen lát ilyen rendezvényt a Tudományos Akadémia, s egybehangzó vélemény szerint Budapest a legalkalmasabb hely erre a célra.”

A plenáris ülésen elhangzott előadásokat a következőkben teljes szöveggel közöljük. Az egyes szekcióülések, az ottani előadások ismertetésére lapunkban folyamatosan visszatérünk.

KERESZTESI BÉLA

Megnyitó

A Magyar Tudományos Akadémia Agrártudományok Osztálya Erdészeti Bizottsága, valamint az Erdőgazdasági és Faipari Kutatások Tanácsa nevében köszöntöm kedves vendégeinket, a felolvasó ülés minden résztvevőjét. Legyen szabad külön üdvözlőm a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium, a Fagazdasági Vállalatok Országos Központja és a Könnyűipari Minisztérium és az MTA megjelent vezetőit, dr. Soós Gábor államtitkár elvtársat, Dobrotka László miniszterhelyettes elvtársat, Csizmadia Ernő akadémikust, az Agrárgazdaságok Osztálya elnökhelyettesét, dr. Szalóczy Bálint és dr. Sali Emil főosztályvezető elvtársakat, dr. Csontos Gyula vezérigazgató elvtársat, valamint az illetékes párt-, szakszervezetek és társadalmi egyesületek jelenlevő vezetőit, Záhorzik Tetéz elvtársnőt, az MSZMP II. kerületi bizottságának első titkárát, dr.

Dobi Ferenc elvtársat, a MEDOSZ főtítkárárt, Horváth Béla elvtársat, az EFEDOSZ Közgazdasági Főosztályának a vezetőjét, dr. Madas András elvtársat, az Országos Erdészeti Egyesület elnökét, Somogyi László elvtársat, a Faipari Tudományos Egyesület elnökét és legyen szabad köszöntenem megjelent országgyűlési képviselőket, Várhelyi István elvtársat.

Az erdészeti bizottság és az ágazati kutatások tanácsa jelentősen segíti a kutatóhelyeket, melyek jelen alkalommal legújabb eredményeikről a gyakorlat képviselői előtt beszámolnak. Az erdészeti bizottság mint a legfőbb erdészeti tudományos fórum a kutatás célkitűzéseiben, metodikájában nyújt segítséget, az ágazati kutatások tanácsa pedig a koordinációban és az elért eredmények elterjesztésében.

A legutóbbi — 1976-ban tartott — akadémiai közgyűlés után újjáválasztott erdészeti bizottság a múlt év őszén tartotta első ülését és alakította ki programját a következő három esztendőre. Fő feladatként az erdészeti és faipari ágazat fejlesztési koncepcióinak tudományos megalapozását, karbantartását és továbbfejlesztését, valamint az ebből fakadó kutatási és oktatási feladatok meghatározását tűztük ki. Ennek érdekében a következő adott feladatok megoldására létrehívott ún. ad hoc bizottságokat hoztuk létre:

- Erdei környezet és fatermesztés
- Fajtatermesztés
- Fakitermelés
- Az erdő és a vadgazdálkodás kapcsolata
- Fafeldolgozás
- Erdőrendezés és erdőgazdaságtan

Közgyűlés határozata alapján az erdészeti bizottság létszámát, mint a többi hasonló bizottságét, 17 főre kellett csökkenteni, az ad hoc bizottságokba viszont valamennyi, az ágazat területén dolgozó minősített szakembert bevontunk. Erre korábban nem volt példa, de nem rendelkezett az erdészeti bizottság korábban konkrét célra irányított három éves munkatervvel sem. Reméljük, hogy a minősített kollégák és a bizottságok minden tagja megadják a szükséges segítséget, és így javítani tudjuk a munkát, még eredményesebben tudunk dolgozni, mint korábban.

Célszerű röviden kitérni, hogy terveinkről teljesebb képet kapjanak, az ad hoc bizottságok fontosabb célkitűzéseire.

- Az *Erdei környezet és a fatermesztés ad hoc bizottság* a fafajmegválasztás és a fatermesztési technológiák felülvizsgálatát vette programba. Foglalkozik az erdei ökoszisztémákkal, környezeti rendszerekkel, mint a fatermesztés az erdei környezet alapjával és vizsgálja fatermelési rendszerek kialakításának lehetőségét és módját.
- A *Fajtatermesztési ad hoc bizottság* vizsgálja a nemesített fajták várható szerepét és alkalmazásuk feltételeit az erdőgazdaságban. Foglalkozik a rendelkezésre álló fajtasortiment bevezetésének várható eredményeivel és kockázatával.
- A *Fakitermelési ad hoc bizottság* fő célkitűzése az V. ötéves terv fakitermelési technológiai koncepciójának a fejlesztése, a fakitermelési géprendszerek alkalmazásának, s várható gazdasági eredményének elemzése.

- Az erdő és a vadgazdálkodás kapcsolata ad hoc bizottság a két ágazat kapcsolatának problémáival, az erdőgazdasági vadkárok felmérésének módszereivel, a vadkárelhárítás lehetőségeivel, valamint a károk és a kárelhárítás közgazdasági értékelésével foglalkozik.
- Az Erdőrendezési ad hoc bizottság témája „A korszerű erdőgazdálkodásnak az erdőrendezéssel szemben támasztott követelményei, valamint ezek kihatása a fejlesztésre, a kutatásra és az oktatásra”. Ezen belül a megoldandó részfeladatok: a korszerű erdőgazdálkodás fontosabb jellemzőinek, az erdőrendezés főbb feladatainak a meghatározása, az erdőfelügyelet szerepének a vizsgálata, az erdőrendezési segédesszközök fejlesztése.
- A Fafeldolgozási ad hoc bizottság témái: a rönk, a tűzifa és a rostfa ipari feldolgozásának lehetőségei, valamint ezek kihatása a fatermesztésre és a fakitermelésre, az ipari fahulladék feldolgozásának új technológiái, a felhasználók differenciált igényeit kielégítő fűrészárukészlet.

Az Akadémia és a MÉM közötti megállapodás értelmében hozta létre 1975-ben a Kutatási és Szakoktatási Főosztály az ágazati kutatások tanácsait, melyek az adott ágazathoz tartozó kutatóhelyek vezetőiből állnak. Az Erdőgazdasági és Faipari Kutatások Tanácsa tagjai az Erdészeti és Faipari Egyetem, a Faipari Kutató Intézet, a Vadbiológiai Kutató Állomás és az Erdészeti Tudományos Intézet. A tanács elsősorban a főosztály munkáját hivatott segíteni az ágazati fejlesztési célkitűzések és a kutatások összhangjának megteremtésével, a kutatómunka hatékony koordinálásával, a kutatások tartalmi fejlesztésével, az elért kutatási eredmények értékelésével és a gyakorlati szakemberekkel való megismertetésével. A kifejtettek közül megítélhetően az ágazati kutatások tanácsának a munkája jól kiegészíti az Erdészeti Bizottság tevékenységét.

Szeretnék még röviden kitérni az Országos Erdészeti Egyesület és a Faipari Tudományos Egyesület szerepére az ágazati kutatásban, úgy, ahogyan azt mi kutatók megítéljük. A legfontosabbnak a két egyesület helyi csoportjainak olyan rendezvényeit tartjuk, melyek elősegítik az elért kutatási eredmények gyakorlati bevezetését. Az egyetemnek, aFKI-nek és az ERTI-nek a gyakorlati szakemberek megértő támogatásával és érdeklődő figyelemmel kísérésével sok erdőgazdasági tájon, sok erdészetben és faipari vállalatnál folynak kísérletei. A helyi csoportok rendezvényei lehetővé teszik az elért eredményeknek a kísérletek bemutatására alapozott közvetlen átadását a gyakorlatnak. Nagyon hasznos, hogy ezeken az oktatók és a kutatók a termelést irányító gyakorlati kollégáknak számolhatnak be eredményeikről és mutathatják be kísérleteiket.

Visszatérve az Erdészeti Bizottság szerepére még egy körülményre szeretnék kitérni. Amikor az első ülésünkön Csizmadia Ernő akadémikus, osztályelnök-helyettes megköszönte a bizottság eddig végzett jó munkáját és üdvözölte az új tagokat, kérte, hogy az egységet, amely az erdészetet jellemzi, őrizzük meg a továbbiakban is. Aláhúzta, hogy bár a bizottságnak adminisztratív hatásköre nincs, a tudomány hatalmával jól szolgálhatja az ágazat fejlesztését. A legfontosabb elvi kérdések egyeztetése révén sokat tehet az egység erősítésében.

Aláhúzták a szakmai egység erősítésének a fontosságát az elmúlt héten az erdőgazdaság és faipar vezetőinek visegrádi értekezletén is, ahol bemutattuk a tervfeladatokat alátámasztó, a gyakorlatba bevezethető, legújabb kutatási eredményeinket. Újra meg újra beszélünk az egységről, mert szakmánk bizonyos nehézségekkel küszködik és mint ilyenkor szokásos, problémák vannak az egységgel is. Ezek a nehézségek a magyar erdészet három legsikeresebb évtizede után következtek be. Élve az erdők államosításának és a szocializmusnak ha-

talmas előnyeivel és lehetőségeivel, a felszabadulás óta több, mint fél millió ha új erdőt telepítettünk, az évente kitermelhető fatömeget a két világháború közöttihez képest megkétszereztük és korszerű farost-, forgácslap és furnér gyárakat hoztunk létre. Ez nemzetközi vonatkozásban is szinte példa nélküli eredmény, mely a magyar erdő- és faipari munkások, erdészek és mérnökök szaktudását és szorgalmát dicséri. A KGST országok erdőgazdasági vezetőinek 1974-ben a lengyelországi Jaszowiec-ban tartott értekezletén nagy elismeréssel szóltak a következetes magyar erdőgazdaságpolitikáról, több vezető követendő példaként említette. A mostani nehézségek leküzdése érdekében a mi területünket illetően — véleményünk szerint — szükséges a gépesítési kutatás és oktatás, valamint a faipari kutatás fejlesztése, a szakmunkásképzés korszerűsítése, továbbá a vállalat-, üzem- és munkaszervezési kutatás erősítése. Az erdőszet nemcsak egységéről közismert, hanem fegyelméről is. Ha az illetékes párt és állami szervek, amint az várható, folyó évben megfelelő erdőgazdaság- és faipar-fejlesztési irányelveket hagynak jóvá, és megerősítik a szakmai irányítást, a nehézségek gyorsan úrrá leszünk és újra lendületesen fejlesztjük majd az erdőgazdaságot és a faipart. Mindnyájunkat erre köteleznek az elmúlt évtizedek sikerei.

A plenáris ülés hallgatósága

Jelen rendezvényünk időszerűségét fokozza, hogy a Kutatási és Szakoktatási Főosztály tájékoztatása szerint a minisztériumi vezetés felhívta a kutatóhelyeket, hogy a mezőgazdaság előtt álló ezévi nagy feladatok sikeres megvalósítása érdekében még a ktavaszodás előtt ismertessék meg a termelés irányítóival gyakorlatba bevezethető eredményeiket, hogy azok felhasználásával tudják munkájukat végezni. Reméljük, hogy felolvasó ülésünk eléri célját, tovább erősítjük a gyakorlat és a kutatás kapcsolatát és együttesen szolgáljuk szeretett szakmánk fejlesztését.